

על איחוד גרמניה בחבל המוזל

יום אחד הוזמנתי על ידי המדען הראשי של משרד החקלאות הגרמני לסייר במעבדות ולפגוש חוקרים ברחבי גרמניה. שאל אותי: היכן אתה רוצה לסייר ובמי אתה רוצה לפגוש?" "במכון בטל", עניתי. מכון העוסק במחקר המכוון לחידוש טכנולוגי. ואכן ביקרתי שם ולמדתי המון על חיזוי לטווח ארוך, חיזוי טכנולוגי וחיזוי הסביבה הפוליטית הכלכלית והחברתית שבה החידוש עתיד להיות מיושם. הגרמנים לא אמינו שאורח הבא ממכון וולקני מעוניין לבקר דווקא מעבדות של חברת זירוקס (בטל נוסד על ידי חברת זירוקס) והוסיפו לי בתוכנית, מיוזמתם, ביקור בתחנת הניסיונות אשר בעמק המוזל. לא התנגדתי בתוקף, אבל נסעתי לשם בלא חמדה. באתי ומצאתי איזור יפהפה שם גבעות מתונות המכוסות בגפנים יורדות בנחת אל הנהר. הגעתי לתחנת מחקר בגפן היין ששכנה בבית מינזר שעמד בראש של הר. עליתי בהר ונכנסתי למנזר. היתה שעת צהריים והוזמנתי על ידי מי שנראו לי כנזירות, לחדר האוכל. ושם באולם האבירים העתיק תחת הקשתות המקומרות, לאור נברשות שירדו מן התיקרה וישבו על הקירות, ישבנו אני רבקה וראש התחנה ליד שולחן קטן מכוסה מפה לבנה. ישבנו, הנזירה הגישה את היין, ראש התחנה (ראש המנזר?) טעם החזיר ואמר: חומצי מידי, תביאי אחר. הביאה אחר. שתינו ודיברנו וקולותינו הדהדו באולם הענק והריק. ביקשתי לראות כרם ויקב והראו לנו וגם טעמנו מינם וכך הכרתי והבנתי את תרבות יקבי הבוטיק שכלל לא היתה קיימת אצלנו אז וסיפרתי עליה בבית. בערב הזמין אותי ראש המינזר, כלומר ראש תחנת המחקר לאכול איתו. כטוב לבנו באוכל וביין עברנו לשוחח במרפסת לאור השקיעה. זה היה בשנות השבעים. גרמניה היתה מחולקת למזרחית שהיתה שייכת לגוש המזרחי בראשות רוסיה הקומוניסטית ולמערבית שהיתה שייכת לברית נאטו כלומר למערב הקפיטליסטי בראשות אמריקה. שתי הגרמניות לא הכירו זו בזו. בין שני הגושים ירד מסך ברזל אשר בין הגרמניות קיבל צורה של חומת ברלין. משני צידי המסך עמדו עשרות דיוויזיות של טנקים מוכנות לשעוט מערבה או מזרחה ביום פקודה וטילים חמושים בפצצות אטום היו מכוונים מצד לצד. הפילוג הזה בין שתי הגרמניות לא קרה במקרה, הוא היה מעשה מכוון. בתום מלחמת העולם השנייה החליטו המעצמות המנצחות בועידה (יאלטה או אחרת) לפרק את גרמניה לחתיכות כדי שלא תוכל לחזור ולהיות מעצמה המאיימת על שכנותיה. בשנות השבעים כבר היה העולם המחולק משני עברי מסך הברזל צרוב בתודעתנו וגרמניה לא היתה אחת אלא שתיים כך חשבו המומחים, אנחנו וגם הגרמנים (כך חשבנו).

והנה בערב הקסום הזה במרפסת המנזר אשר בראש ההר ישבנו ושוחחנו שיחת נפש עם גרמני מבוגר אריסטוקרט נאה בתלתלי הכסף שלו, תרבותי ומעודן אשר זכר את הימים שהיו לפני המלחמה. בה השתתף בוורמכט כקצין מן המניין (זזה עורר רתיעה). הוא סיפר לנו

שהוא בכלל יליד אלזס אשר נקרעה מגרמניה (אולי במלחמת 1871) סיפר על שתי מלחמות העולם שהשפילו את גרמניה וקרעו אותה לחתיכות וחזה את הבאות. בעתיד הוא ראה גרמניה מאוחדת ושוחרת שלום באירופה מאוחדת ללא גבולות כך שגם הוא יוכל לחזור בשלום לאלזס שלו. מי מכל העתידנים אשר במכון בטל או במכון הדסון אשר בניו יורק או בכל מכון אחר בעולם אז, חשב על כל אלה. עברו שנות דור וקצת יותר וכל אשר חזה התאשר.

אירופה אוחדה, חומת ברלין נפלה ואת הטנקים והטילים משני צידי הגבול שחצה את גרמניה מי זוכר. ואולי לא ומה שהיה הוא שיהיה שהרי היום עומדים להציב בפולניה טילים חדשים אשר מכוונים לכון ההפוך.